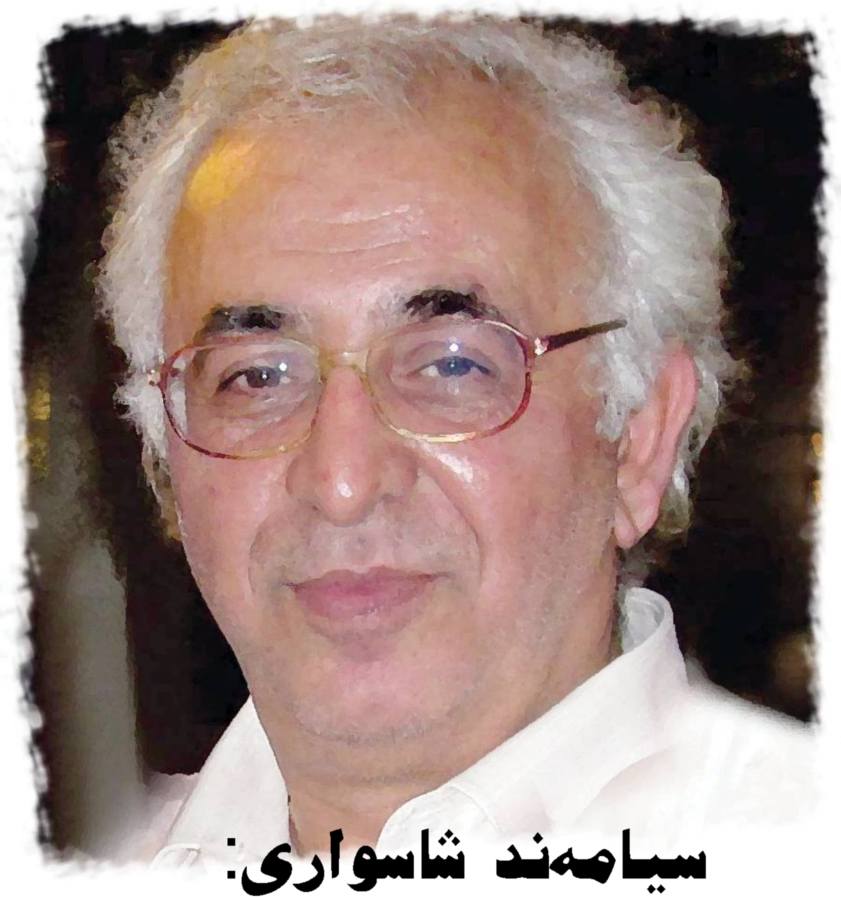

سیامەند شاسواری:

ڕۆمانێکی باش ئەتوانێ دنیایەکی تر بگوێزێتەوە بۆ ناو کەش و کەوشەنی کوردی

زۆرجار، زۆر خوێنەر هەیە پرسیاری لەلا گەڵاڵە دەبن. هەندێکیان وەڵامیان وەردەگرێ و هەندێکیش هەر بە پرسیاری دەمێننەوە لەلای. بە تایبەت ئەو خوێنەرانە کە عاشقی کتێبێك دەبن، یاخود عاشقی نوسەرێك دەبن. هەشمانە عاشقی وەرگێڕێك دەبێ. ئیدی ئەو کەسە هەوڵدەدا بە هەرچۆنێك بێ لەو حەزەی خۆی نزیك بێتەوە، کە بۆ ئەو شتانەی هەیە. منیش وەك یەکێك لە عاشقانی خوێندنەوە و نوسین. هەوڵمداوە ئەو پرسیارانەی کە لەلای خۆشم گەڵاڵە بوون، وەڵامەکانیان وەربگرم. بۆ ئەم مەبەستە وتووێژێکم لەگەڵ نوسەر و وەرگێڕ (سیامەند شاسواری) سازکردووە. هەندێ پرسیار لەسەر وەرگێڕان و لەسەر ئەزموونی وەرگێڕان. چ جۆرە وەرگێڕانێك باشە و چ جۆرە وەرگێڕانێك سەرکەوتووە؟ ئەوانە و چەند پرسیارێکی دیکە لەم وتووێژەدا بخوێننەوە.

• ژیانی خۆت بە کورتی و چەند بەرهەمت چاپکردووە؟

ژیان کورت نییە و کورتیش ناکرێتەوە، مرۆڤ چاو لەبەر و هەزارساڵیش بژی هێشتا پێی کەمە و... جاری وا هەبووە شەو و ڕۆژێك ساڵێکی پێچووە و کاژێرێکم بە حەوت ساڵان تێپەڕاندووە؛ ئەوانەی ژیانیان لا کورتە فەرامۆشکارن ئەگینا تەمەن ئەوەندە درێژە، کە پێتوایە وەرجاوەندە و کۆتایی نییە و تا ئەو ساتەی دوا هەناسە دەدەی هەر پلانی بۆ دادەنێیت، هەرچەند ئەوەشیان وتوە و تۆش دەیزانی، کە خەریکی پلان دانانی بۆ ژیانت، ژیان لە بەستەری بە کەند ولەندیدا رێدەکات و ژیان ئەوەیە...

• یەکەم کتێب چیبوو، کە خوێندتەوە؟

• لە بیرم نییە، چونکە زۆر لە منالییەوە خوێندنەوە لە ماڵی ئێمە باو بوو، بەڵام لەبەرئەوەی بۆمان هەبوو فارسی بخوێنینەوە، دەبێ بڵێم کە یەکەم پەرتووك، کە بە ڕاستی لام گرنگ بوو و زۆر کاریکردە سەرم ، هەرگیز لەبیرم ناچێتەوەو هەندێ شوێنیم چەندینجار خوێندۆتەوە (گێلەپیاو)ی عەزیز نەسین بوو، کە لە پێنجی سەرەتایی خوێندمەوە و بە قەد چەند گەز باڵام پێکرد. بەڵام ئەوەی لەو گرنگتر بوو، کوردی خوێندنەوە بوو کە لە ماڵەوە نەئەلوا!!

• لە کەیەوە هەستتکرد، کە دەبێ بنووسی، یان بابەت وەربگێڕیت ؟

خاڵۆی من بە ناوی حەمەساڵەی فەریوەر لە ڕۆژنامەنووس و فەرهەنگییە بە توانا دیارەکانی شاری سەقز و رەنگە یەکەمیش بوو، هاوڕێی (محەمەد مەسعود) سەرنوسەری (مرد امروز) و لە رۆژنامەنووسە گەورەکانی ئێران بوو، کە وەك دایکم یادی بەخێر ئەیگێڕایەوە، لەبەرئەوەی نەیانوێرا بە ئاشکرا بیکوژن،

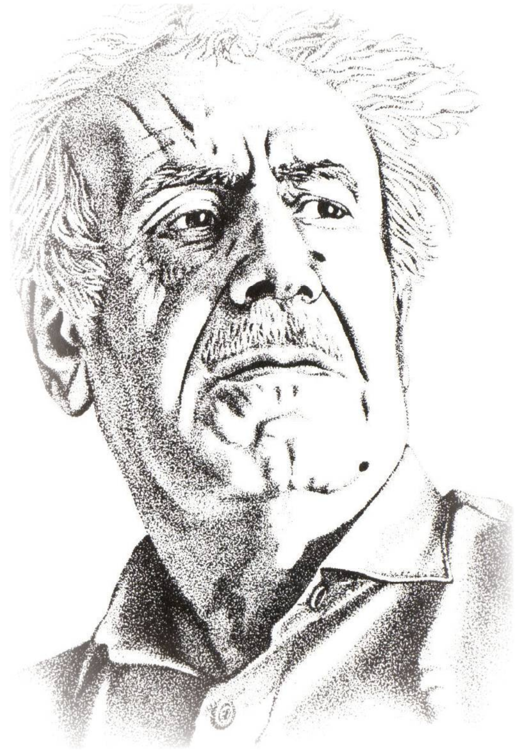

هەژار موکریانی

دەرمانخواردیان کرد و لەناویانبرد. کە هەمیشە دادەم و من و کۆچەری برامی دائەنا و لەکاتێکدا ئامۆژگاریی ئەکردین بە (یا ڕەب پایز تۆ بەخێر بێی، چونکە ئەمڕۆ باومە)ی مامۆستا قانع بە سۆزێکی یەکجار بەسۆوە ئەوت و خاڵۆمی ئەلاواندەوە. دایکم لە کچانی دیموکراتی سەردەمی پێشەوا بوو و بەردەوام بە من و کۆچەری برامی ئەوت ئەبێ جێگەی خاڵۆتان بگرنەوە. من و مامۆستا کۆچەری برام هەموو ساڵ بە یەکەم دەرئەچووین و ناو و وێنەمان لە ڕۆژنامە چاپدەکرا، لە بیرمە کاتێك لە شەشی سەرەتایی بە یەکەم دەرچووم لە جیاتی ئەوەی وەك منالی تر پاسکیل و لەو شتانەم بۆ بکڕن، تایپ ڕایتەری برادەریان بۆ کڕیم، کە یەکەم ماڵ بوو لە سەقزدا هەیانبێ بە گەورە و منالیانەوە! ژووری گەورەی ماڵمان لایەکی پەرتووکخانە بوو و دۆڵابێکیش لە دیوارەکەدا بوو کە پەرتووکی تایبەتی تێدا بوو و دەرگاکەی قفڵ کرابوو و بۆمان نەبوو دەستیان بۆ ببەین. فارسی خوێندنەوە لە ماڵمان باو بوو و چی پەرتووکی تازە بهاتایە، لە

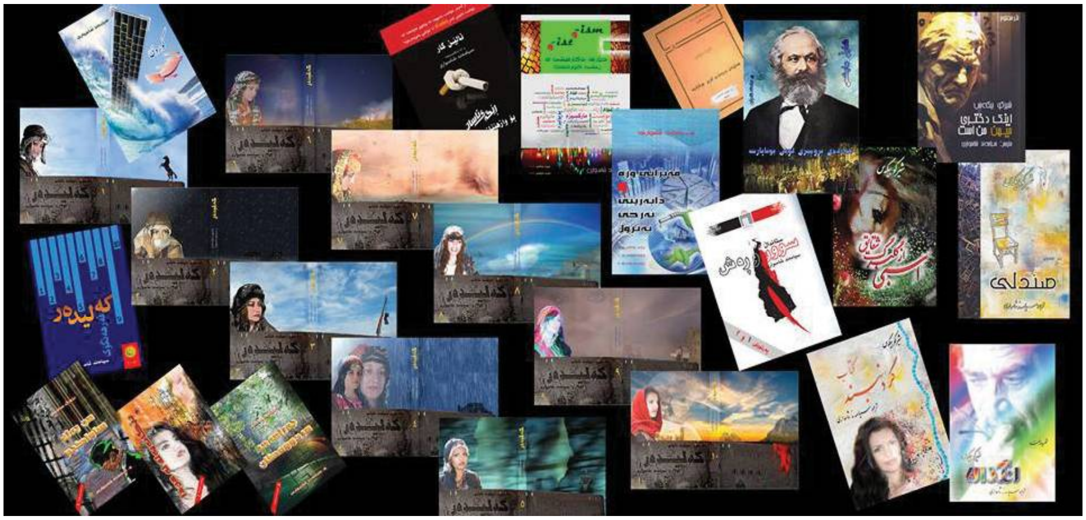

پەرتوکفرۆشی محەمەدییەوە ئەنێردرا بۆ ماڵی ئێمە. ئەوەی شیاوی خوێندنەوە بوایە ئەخوێنرایەوە و ئەوەی بۆ راگرتن بشیایە رائەگیرا و ئەویتری ئەنێردرایەوە بۆ پەرتووکفرۆشی. ئەو پەرتووکانەی ناو جامخانەکە کوردی بوون و بە پێچەوانەی دایکم، باوکم حەزی نەئەکرد بە گەنجی بکەوینە ناو سیاسەتەوە. هەڵبەت ئەوە نەبوو باوکم بترسێ، چونکە خۆی پێشمەرگەی سەردەمی پێشەوا بوو، بەڵام ئەو ئەیوت کورد پێویستی بە حەماڵ نییە کورد لێزان و شارەزاو سەرکردەی ئەوێ، کەسانێکی ئەوێ بکەونە پێشەوە و رێگای سەرکەوتن بزانن.. ئەگەر راست ئەکەن سەرەتا بن بە شت، پاشان بێن و سەرکرادیەتی نەتەوەکەمان بکەن. ئەگەر بێت و لە ئێستەوە دەستپێبکەن ئەگیرێن و لە خوێندن و فێربوون بێبەش ئەبن و ئەبن بەو هیچ نەزانەی بەکاری کورد نایەت! ئەو پەرتوکە کوردییانە و ئەو یادەوەرییانەی دایکم لە مەهاباد و پێشەوا و کۆماری ئەگێڕایەوە کەڵکەڵەی ئەوەی تێدا ورووژاندبووم کوردی خوێندنەوە لە هەموو شتێك بە گرنگتر بزانم هەوڵبدەم کوردی فێر ببم!

باوکم لەو کوردانە بوو، پێیانوابوو پان ئێرانیستەکان، واتە فاشیستە ئێرانییەکان هۆکارێکی باشن سوودیان لێوەربگیرێ بۆ بڵاوکردنەوەی شیعر و وێژە و تەنانەت کوردایەتیش. حیزبی پان ئێرانیست، حیزبی مەزنخوازی ئێرانییە و بڕوای بە ئێرانی مادی هەیە، بۆیە باوکم وەکو ئەندامی حیزبی پان ئێرانیست و نوێنەری گۆڤاری (خووشە) و رۆژنامەی (خاك و خوون) بوو لە شاری سەقز، کە زۆر لە شاعیر و نوسەرە کوردەکان وەکو سوارە و چاوە و ئەمانە شیعر و بابەتی کوردییان تێدا بڵاودەکردەوە، تەنانەت پەیڕەو و پڕۆگرامی پارتی دیموکراتی کوردستانیان بڵاوکردبووەوە، کە سەرەڕای هەموو کەموکوڕییەکانی بۆ ئەو کوردەی هەموو شتی لێ قەدەغە کرابوو، وەکو زانکۆیەك وابوو. ئەمانە و سەدان هۆکاری تری لەمبابەتە وای لێکردبووم نەك هەر بڕوام بە کوردایەتی هەبوو پێموابێ زیاد لە پێویست بڕوام بە خۆم کردبوو ، هەمیشە خۆم بە نوسەر و بە خاوەنی ئەرکێك ئەزانی، کە بەشی گەورەی لە رێگەی نوسین و وێژەوە ئەنجامدەدرێ. پۆلی هەشت بووم شیعرم لە رادیۆ مەهاباد و کرماشانەوە ئەخوێنرایەوە و هەمان ساڵیش مرۆڤێکی خێرخوا کە بە نهێنی لە رادیۆوە هاتبوو، لەگەڵ باوکم هاتنەوە بۆ ماڵەوە و کابرا تێیگەیاندم ئەو چەند شیعرەی یەکەم قەیناکا، چونکە وەك شیعری دڵداری بوون، بەڵام ئەگەر لەم شیعرانەی ئێستە (واتە شیعری کوردایەتی) بنێرم دەسبەجێ ئەگیرێم و نابێ، ئیتر لەو شیعرانە بنێرم! کورتیەکەی، ئەگەر نوسینەکەم دارێژان و سمیناری پۆلی فێرگە بووبێ، یان نووسین بۆ خەڵکێکی زۆر ئەوەتەی خۆم ئەناسم خۆم بە نوسەر و خاوەن راسپاردە زانیوە.

• چۆن بوو بڕیارت دا کەلیدەر وەربگێڕیت ؟

کەلیدەر داستانی پارچەیەکی جگەری ونجڕکراوی کوردستان بوو، جگەرگۆشەیەکی تەرەکراوی سەدەکان بوو، سەدان ساڵ دوور بوون لە خاك و لە نیشتمان نەتوانیوە بیانتوێنێتەوە و هێشتاش یاخییە و دادگەرە و دژی ستەم و بێدادە و لەوە ناپرنگێتەوە دڵی پڕ لە عەشقی کوردانەی بکات بە قەڵغانی داد و داکۆکی لە مافی خۆی. کەلیدەر لەو ئارەزووانە بوو ،کە بە (خۆزگە یەکێك بیکا بە کوردی) نەئەهاتە دی، بۆیە هەمان ساڵی بڵاوبوونەوەی دەستمدایە

و له 1993 بەرگی یەکەمم تەواو کرد بەڵام ڕۆیشتنم بۆ کەنادا پەکی خست و وەرگێڕانەکەش فەوتا. بەڵام ئەو خولیایە هەر لە سەرمدا بوو، هەتا جارێکی تر و لە دوای 11 ساڵ دەستم پێکردەوە و تا تەواوکردن لێی نەوەستام.

• ماوەی چەند بە تەرجەمەی کەلیدەرەوە بووی؟

پانزە مانگی رەبەق و بەردەوام خەریکی بووم و لەوە زیاتریش کاتی پێداچوونەوەی برد، ئەمانەش جگە خوشکی ئازیزم شنۆ خان کە لە نەورویژ پیاچووەوە، هاوڕێی خۆشەویستم بەڕێز شاعیری خوشەویستی کورد کاك حەسەنی شافیعی لە کەنەدا پیاچوویەوە و، هەروەها هاوڕێی بەڕێزی رۆژانی پێشمەرگایەتی کاك حەمە رەشی فارووق کە خۆی خەڵاتی باشترین وەرگێڕی وەرگرتووە لە لایەن سەردەمە پیاچووەوە. هاوڕێی دڵسۆزم کاك سەرکەوت فایەقیش ئەرکی تایپکردنەکەی لە ئەستۆ گرت.

• ڕای جەنابت سەبارەت بە وەرگێڕانی کتێبێك، کە چەند وەرگێڕێك تەرجەمەیان کردبێ چییە؟

ئەگەر بزوتنەوەی وەرگێڕان بەهێز بێ و چەندایەتییەکی زۆر بە چۆنایەتییەکی باڵاوە خەریکی کاری وەرگێڕان بن قەیناکا؛

ئەگەر وەرگێری دووەم بابەتی وەرگێڕی یەکەم نەدزێ و برێ بیگۆڕێ و بڵێ ئەمە وەرگێڕانی دووەمە، قەیناکا؛

• ئایا دەکرێ بڵێین وەرگێڕان ڕێسای تایبەت با خۆی هەیە؟ ئەگەر (بەڵێ)، ئەو ڕێسایانە چین؟

ئەکرێ و هەشیەتی. بەڵام وەك هەموو جارێك کە ئەڵێن وەرگێڕان هونەرە؛ ئەبێ ئەوە بزانین ئەگەر کەسێك هونەرەکەی نەبوو، بەهرەکەی نەبوو، چەندەش ڕێساکانی بزانێ دیسانەوە نابێ بە هونەرمەندی ئەو گۆڕەپانە، نابێت بەو هونەرمەندە کە رەنگە لە بواری تردا بتوانێ. یەکێك کە دەنگی خۆش نییە چەندە ڕێسای موزیك بزانێ نابێت بە گۆرانیبێژ. دیارە هەموو ئەوانەی کە باسی وەرگێڕان دەکەن چەند خاڵێك وەك ڕێسا دەسنیشان دەکەن.

هەندێ جار دەڵێن وەرگێڕان ڕۆح بە بەری کتێبدا دەکات، چی دەڵێی لەو بارەیەوە؟ ئایا پێتوانییە هەندێ جاریش وەرگێر ڕۆح لە کتێبەکە دەستێنێ؟ دەتوانی بۆ هەردووکی نموونەمان پێ بڵێی؟

هەرچەند زۆر نموونەم لە لابوون لەوانەی کە دەقەکەیان مراندبوو بەڵام لەم ئێستەی کوێستانی بەربەرەکانی ملیلە و حوسەیمای مەغریبی سەر زەریای سپی ناوەڕاست دەستم بەو یاداشتانە ناگات. هەروەها نمونەی جوانیشم زۆر هەڵگرتبوو...

•لەو کتێبانەی کە تا ئێستا تەرجەمەت کردوون، پێتوانییە کەلیدەر شاکاری

ئەوانەی ژیانیان لا کورتە فەرامۆشکارن ئەگینا تەمەن ئەوەندە درێژە، کە پێتوایە وەرجاوەندە و کۆتایی نییە و تا ئەو ساتەی دوا هەناسە دەدەی هەر پلانی بۆ دادەنێیت

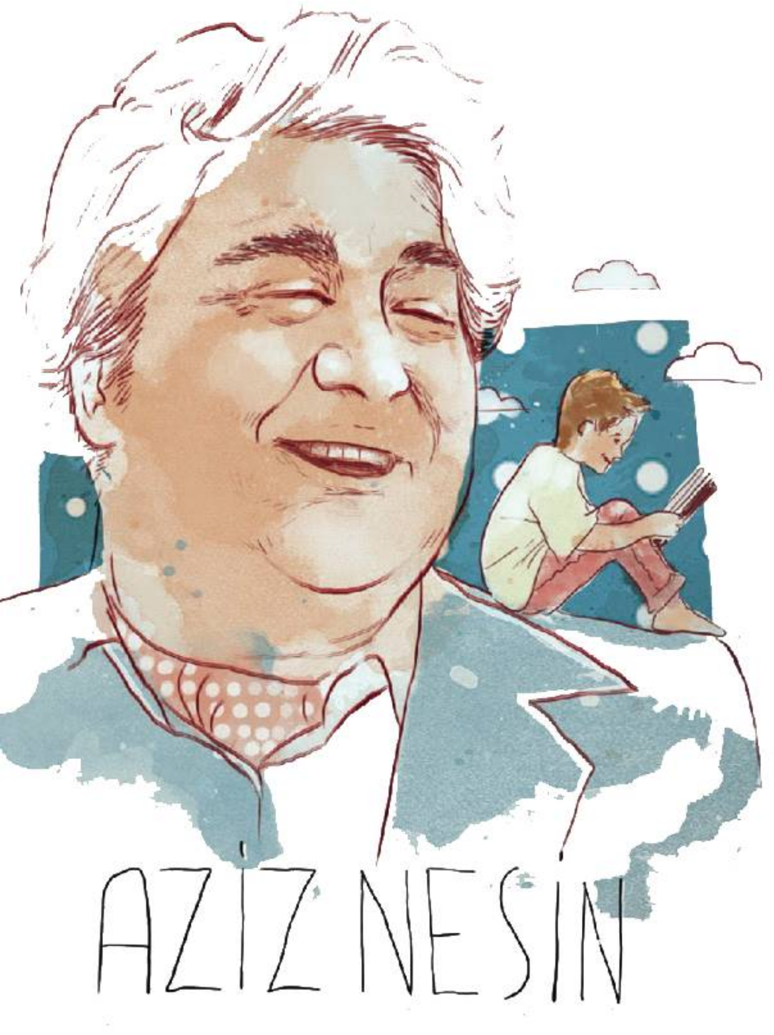

گەورەترین ڕۆمانی جیهان واتە گەڕان بۆ کاتی لەدەستچوو کە حەوت بەرگە و نزیکەی حەوت هەزار لاپەڕە دەردەچێ. بەرگی یەك و دوو تەواو بوو و بەرگی سێ لە تەوابووندایە... دوای ئەویش دەچمە سەر ڕۆمانەکەی خۆم

پۆشکین

تەرجەمەکانت بێ؟

دێڕ بە دێڕی ئەوەی وەرمگێڕاوە هەر هەمووی لام ئازیزن، بەڵام ئەگەر بەشێکی بە شاکار دابنرێ ئەوە مایەی شانازیمە و مایەی ئەوەیە بەردەوام بم و کۆڵی لێنەدەم. کەلیدەر دنیایەکی زۆر ئاڵۆز و کەسایەتی زۆر ئاڵۆزی تێدایە کە نواندنەوەی ئەو هەموو دارەتە دەروونی و پەیوەندییە ئاڵۆزانە نەك هەر ئاسان نییە بەڵکو بە ڕاستی پشویەکی درێژی ئەوێ و لەبیرم ناچێ بە سەدان جار وتوومە: «بۆ کوێ دەچی؟ هەر ساغت ئەکەمەوە و هەر تەواوت دەکەم! تا کەی لێم یاخی ئەبی!» جاریش بوو باران بووە و ڕەهێڵە بووە و بە خوڕ باریوە و من ئاوم لێ چنراوە ئەو خۆشی نەکردۆتەوە

•پێتوایە شیعر تەرجەمە دەکرێت؟

بۆیە پێموایە شیعر زۆر چاك وەردەگێڕدرێ و پێویستە وەربگێڕدرێ! ئەگەر وەك هەندێ پێیانوایە کێش و سەروا وەك زمانی یەکەم نەهاتەوە ئەوە هەو نییە، من پێموا نییەو و لە وەرگێڕانی شیعردا گرنگ ناوەڕۆکە، ئەگەر ئاواز و کێش و سەرواش لە دەقەکە نزیکتر بوو ئەوە باشتر، نەشبوو خەم نییە.

شیعری (هەڵۆ)ی ئەلکساندر پوشکین، «هەژار» کردبووی بە کوردی. پاش ئەو، «سوارە»ش هەمان شیعر دەکات بە کوردی. عەرەبیەکەی هەژار لەوەی سوارە باشترە. بەڵام خودی هەژار ئەوەندە وەرگێڕانەکەی سوارەی لە هینەکەی خۆی پێ جوانتر و بە ناوەرۆکتر ئەبێ، وتویەتی: «ئەگەر بمزانیبا سوارە دەیڵێ، من نەمدەگوت!»

شیعر لە بابەتەکانی تری وێژە نەك هەر کەمتر نییە بگرە زیاتریش بێ و بگرە ملیۆنەها لاپەڕە و پەرتووکی شیعری تاقەکانی پەرتووکخانەکانی جیهانی ڕازاندبێتەوە، جا لەبەر ئەوەی گوایە شیعر وەرگێڕانی دژوارە و ڕەنگە کێش و سەروای وەك خۆی نەیەتەوە نابێ خۆمان و نەتەوەکەمانی لێ بێوەری بکەین، گرنگ پەیام و ناوەرۆك و مەبەستی ئەو شاکارانەیە.

•چ وەرگێڕانێك بە سەرکەوتوو دادەنێیت؟ پیشنیارت بۆ وەرگێڕە سەرەتاییەکان چییە؟ کە سەرەتایانە لە کاری وەرگێڕاندا؟

وەرگێڕان ئەگەر ڕستەکانی کورت و چەمکە پشوودرێژەکانی بە ڕەوانی داڕێژابێ و ناوەرۆکەکەی لە مەبەستی نوسەرەکە دەرنەچووبێ و هەروەها ئەوەندە وشەی بێگانەی تێدا نەبێ کە خوێنەر توورە بکات ئەوە زۆر باشە.

سەبارەت بە وەرگێڕە تازەکانیش، بڕوایان بە خۆیان بێت. متمانەیان بەوە هەبێ زمانی کوردی لە هیچ زمانێك کەمتر نییە ئەگەر هەوڵبدەن خۆیان فێری کوردی بکەن. وەرگێڕان بە کارێکی ئاسان نەزانن کە ئاسان نییە و ئەرکە و

بەرپرسیارییە، هەوڵبدەن لە ڕێسای وەرگێڕان تێبگەن، وەك هونەر سەیری بکەن و ئەوە بزانن جگە لە شارەزایی باش و پسپۆڕ لە دوو زمان، بوونی بەهرە و خولیا لەو کەسەدا زور گرنگە. هەوڵبدەن زمانێکی ئەوروپایی فێر بن کە زۆر گرنگە. زۆر بخوێننەوە و لە خۆپێگەیاندن دانەبڕێن.

•بۆچی ڕۆمانت هەڵبژاردووەو کار لەسەر ڕۆمان دەکەی زیاتر؟

ڕەنگە بە پێداویستیم زانیبێ. ڕومانێکی باش ئەتوانێ دنیایەکی تر بگوێزێتەوە بۆ ناو کەش و کەوشەنی کوردی. خوێنەری ڕۆمان زیاترە تا نوسینی زانستی و سیاسی. هەرچەند سەردەمێك کە پڕشانازیترین سەردەمی ژیانمە و پێشمەرگە بووم و لە شاخ بووم، زیاتر بابەتی ڕامیاری ڕۆژم دەنووسی و وەرمئەگێڕا. وەك نوسین دەربارەی ڕێکخستن و ئابوری و خەباتی گەلان و بزوتنەوەی نەتەوایەتی و کرێکاری و زمانەوانی و... وەرگێڕانیش وەك مارکس و ئێنگلس و لینین و نگۆین جیاپ و... هەروەها لە بواری وێژەیی و لە گۆڤاری نوسەری کوردستان دەربارەی ڕەخنە و وێژە ئەمنوسی... بەڵام پاشتر کە تای تەرازووی سیاسەتم لاسەنگ کرد، قورساییەکەیم خستە سەر وێژە بە گشتی، ئەگەرچی زیاتر لەگەڵ ڕۆمان خەریکم بەڵام لە هەموو بوارەکانی تریشدا کار دەکەم.

•ئەگەر جارێکی دیکە لەدایکبیتەوە، حەز دەکەی ببیتەوە بە چی؟

پێشمەرگەی نووسەر نەك وەرگێڕ!

•بەرهەمی تازە چیت لەبەردەستدایە؟

وەك ئاماژەم پێکرد گەورەترین ڕۆمانی جیهان واتە گەڕان بۆ کاتی لەدەستچوو کە حەوت بەرگە و نزیکەی حەوت هەزار لاپەڕە دەردەچێ. بەرگی یەك و دوو تەواو بوو و بەرگی سێ لە تەوابووندایە... دوای ئەویش دەچمە سەر ڕۆمانەکەی خۆم...

•دوا وتەت بۆ ژیان چییە؟

ئەوەی لە پێناوی دواڕۆژێکی گەش و ژیانی خۆشگوزەرانی ئایندەدا تێئەکۆشێ، جا بە هەرشێوەیەکی، هەر لە پیرۆزترین شتەوە کە پێشمەرگە بێ تا هەموو جۆرەکانی تری زانا و سکۆلار و نوسەر و هونەرمەند، بڕوایان بە دیالکتیکی بەردەوامی ژیان هەیە و بەشدارن لە ڕەوتی پێشخستنی کۆمەڵایەتیدا. ئەوین زنجیرەییەکی ناکۆتای لێبوردنە و ژیان بە بێ ئەوین ئەشکەنجەیەکی بەردەوامی بێ سەرەنجامە؛ ئەوینم ئەو بڕوایە کە واتا بە ژیانم ئەبەخشێ و، ئەوینی نیشتمانم تێکۆشانی بێوچانە بۆ پێشخستنی ئەو زێدەی خۆم لە بوونی دیالکتیکی داهاتوویدا و لە بوونی بەردەوام و سەرفرازی نەوەی ئایندەیدا دەبینم.

سیامەند شاسواری

ساڵی1957 لە شاری سەقز لەدایك بووە.

1980 بەرپرسی چاپکردنی گۆڤاری (کۆمەڵە)ی ئۆرگانی کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان و یەکێك لە نوسەرانی گۆڤارەکە دەبێت.

2009 سێ ڕۆمانی فارسی لە بەرهەمی بوزورگی عەلەوی، شکوهی میرزادەگی و مەنسووری هومافەڕ، سێ نوسەری ئێرانی وەکو تەواوکەری یەکدی و بە ناوی «سیانەی جەگەن» بڵاو دەکاتەوە.

2012 وەرگێڕانی ڕۆمانی 10 بەرگی کەلیدەر لەگەڵ فەرهەنگۆکی تایبەت لە لایەن دەزگای چاپ و پەخشی سەردەمەوە بە 11 پەرتوك چاپ و بڵاو دەکرێتەوە.

2012 دوو پەرتوکی شاعیر شێرکۆ بێکەس بەناوی ئێستا کچێك نیشتمانمە و ڕەنگدان لە سەر داوای خودی شاعیر دەکات بە فارسی و لە لایەن دەزگای چاپ و پەخشی سەردەمەوە چاپ و بڵاو دەکرێتەوە.

2013 سێ پەرتوکی تری شاعیر شێرکۆ بێکەس بەناوی ئەسپێك لە پەڕەی گوڵاڵە و کورسی و ملوانکە دەکات بە فارسی کە دوانیان لە لایەن دەزگای چاپ و پەخشی سەردەمەوە چاپ و بڵاودەکرێتەوە و سێیەمی ناوەندی گەلاوێژ دەیگرێتە ئەستۆ.

2014 ڕۆمانی سور و ڕەش نوسینی ستانداڵ لەئینگلیزییەوە دەکات بە کوردی و لەلایەن ناوەندی ڕۆشنبیری ئەندێشە چاپ و بڵاودەکرێتەوە.

2014 دەستدەکات بە وەرگێڕانی گەورەترین ڕۆمانی جیهان بە ناوی گەڕان بۆ کاتی لەدەستچوو نوسینی مارسێل پرۆست. تا مانگی دەی 2014 بەرگی یەکەم و دووەم تەواو دەکات بەناوی ڕێگەی بەرەو سوان 729 لاپەڕە و لە سێبەری کچانی نەوڕەسدا 883 لاپەڕە و ئێستا خەریکی وەرگێڕانی بەرگی سێیەمە...